

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

508

Na temelju članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11, 119/14 i 93/16) i članka 28. stavka 4. Zakona o energetske učinkovitosti (»Narodne novine«, broj 127/14), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. ožujka 2017. godine donijela

ODLUKU

O DONOŠENJU PROGRAMA ENERGETSKE OBNOVE ZGRADA JAVNOG SEKTORA ZA RAZDOBLJE 2016. – 2020.

I.

Donosi se Program energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje 2016. – 2020. (u daljnjem tekstu: Program). Program je sastavni dio ove Odluke.

II.

Provedba Programa sufinancira se sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, sukladno Prioritetnoj osi 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, Investicijskom prioritetu 4c Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenja obnovljivih izvora energije u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i u stambenom sektoru, Specifičnom cilju 4c1 Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora, Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

III.

Program se posebice odnosi na zgrade u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste središnja tijela državne uprave. Ovlašćuju se čelnici središnjih tijela državne uprave, koja koriste zgrade u vlasništvu Republike Hrvatske za potpisivanje ugovora o energetske učinku u skladu s Programom.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/17-04/38

Urbroj: 50301-01/20-17-4

Zagreb, 2. ožujka 2017.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

PROGRAM ENERGETSKE OBNOVE ZGRADA JAVNOG SEKTORA ZA RAZDOBLJE 2016. – 2020.

POPIS KRATICA

APN	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
EED	Direktiva o energetske učinkovitosti 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012.
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EPBD	Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (preinaka)
ESCO	<i>Energy Service Company</i>
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija

FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GOEZ	Zgrade gotovo nulte energije
GBER	<i>General block exemption Regulation</i>
HAMAG BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
ISGE	Nacionalni sustav gospodarenja energijom
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JRP(R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
MGIPU	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
MGPO	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NAPENU	Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti
NEEAP	<i>National energy efficiency action plan</i>
NEU	Naručitelj energetske usluge
NKD	Zgrade klasificirane kao nepokretno kulturno dobro ili u zoni zaštite
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
NPV	<i>Netto present value</i> (neto sadašnja vrijednost)
OIE	Obnovljivi izvori energije
OPKK	Operativni program »Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.«
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PEPZEC	Pravilnik o energetske pregledu zgrade i energetske certificiranju (»Narodne novine«, br. 48/14, 150/14, 133/15, 22/16, 49/16 i 87/16)
PEU	Pružatelj energetske usluge
PT1	Posredničko tijelo razine 1 Operativnog programa »Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.« za Investicijski prioritet 4c: »Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog gospodarenja energijom i korištenje obnovljivih izvora energije u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i zgrade stambenog sektora« Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
PT2	Posredničko tijelo razine 2 (Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost)
PTV	Potrošna topla voda
RES	Direktiva o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora 2009/28/EU
RH	Republika Hrvatska
SAUZ	Sustavi automatizacije i upravljanja zgradama
SDU	Centralna / središnja državna uprava
SMIV	Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda
TPRUETZZ	Tehnički propis o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (»Narodne novine«, broj 128/15)
UFEU	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
ZDP	Zakon o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 47/14)
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZOEU (ZUKE)	Zakon o energetske učinkovitosti (»Narodne novine«, broj 127/14)
ZOG	Zakon o gradnji (»Narodne novine«, broj 153/13)

1. SAŽETAK

Postojeći fond zgrada u Republici Hrvatskoj predstavlja pojedinačni sektor s najvećim potencijalom za uštedu energije što u fokus stavlja povećanje stope obnove zgrada s naglaskom na zgrade javnog sektora koje zbog svoje vidljivosti u javnom životu trebaju služiti kao uzor u primjeni mjera energetske učinkovitosti

Cilj Programa energetske obnove zgrada javnog sektora je podizanje razine aktivnosti u energetske obnovi na 3% ukupnog fonda zgrada javnog sektora godišnje, smanjenje potrošnje energije za hlađenje/grijanje obnovljenih zgrada javnog sektora do 70%, odnosno godišnja ušteda od oko 50 GWh i ispunjenje ciljeva ušteda energije zgrada javnog sektora uključujući mjere alternativne politike određene u Trećem nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti za razdoblje 2014. – 2016.

Program energetske obnove zgrada javnog sektora odnosi se na zgrade centralne države (ministarstva i tijela državne uprave) te zgrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno zgrade u vlasništvu javnog sektora, u kojima se obavljaju društvene djelatnosti (odgoja, obrazovanja, prosvjete, znanosti, kulture, sporta, zdravstva i socijalne

skrbi), djelatnosti državnih tijela i organizacija kao i tijela i organizacija lokalne i područne (regionalne) samouprave, djelatnosti pravnih osoba s javnim ovlastima, zatim zgrade za stanovanje zajednica, zgrade udruga građana i vjerskih zajednica.

Program osigurava kontinuitet ispunjenja zahtjeva sukladno Direktivi o energetske učinkovitosti, kojom se od država članica traži da od 1. siječnja 2014. godine, svake godine obnove 3% ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti, odnosno da alternativnim pristupom postignu uštede energije u zgradama središnje vlasti jednak uštedama energije dobivenima putem stope obnove od 3%.

Kako bi se iskoristio cjelokupni postojeći potencijal za uštedu energije cilj Programa je cjelovita obnova zgrada, uz maksimalno ulaganje privatnog kapitala na javnim zgradama, nastavak razvoja tržišta energetske usluge i prenošenje iskustava sa zgrada javnog sektora na područje ugovaranja energetske usluge među privatnim subjektima. Potiču se investicije koje imaju pozitivan učinak na državni proračun, a kroz ESCO model se osigurava da se bez dodatnog trošenja proračunskih sredstava vlasnika/korisnika provedu mjere poboljšanja energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora. Programom energetske obnove primjenjuju se ekonomski opravdane, energetske učinkovite tehnologije i mjere u zgradama javnog sektora na području Republike Hrvatske, a prednost se daje zgradama javnog sektora s najnižim energetske svojstvima, odnosno najvećom potrošnjom energije. Program će doprinijeti smanjenju potrošnje energenata, fosilnih goriva i električne energije te povećanju korištenja obnovljivih izvora energije.

Indirektno, Program energetske obnove javnih zgrada će rezultirati rastom aktivnosti građevinskog sektora te povećanim zapošljavanjem u obrtnom i građevinskom sektoru, inženjerskim djelatnostima kao i u proizvodnji građevinskih proizvoda. Program se sufinancira sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u sklopu Prioritetne osi 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, Investicijskom prioritetu 4c Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenja OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i u stambenom sektoru, Specifičnom cilju 4c1 Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora, Operativnog programa »Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.« za koji je osigurano 211.810.805 eura što se prikazuje u Državnom proračunu RH na izvoru 563 Europski fond za regionalni razvoj.

Na temelju analize dosadašnjih rezultata, iskustava, barijera i ograničenja s kojima se susreće javni sektor i pružatelji usluga u provedbi energetske obnove kroz provođenje Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje 2014. – 2015., te iskustava stečenih u provedbi Pilot projekta »Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja« i »Izrada projektne dokumentacije za energetske obnovu zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja«, razrađen je model za nastavak Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje 2016. – 2020. uz maksimalno angažiranje sredstava iz ESI fondova.

Prema analiziranim scenarijima koji nisu međusobno isključivi predviđa se rast intenziteta energetske obnove zgrada na 327.000 do 473.000 m² s očekivanim kumulativnim uštedama u primarnoj energiji od 394 do 552 GWh do 2020. godine.

2. PREGLED NACIONALNOG ZAKONODAVSTVA U KONTEKSTU ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

2.1. Pregled nacionalnog zakonodavstva u području energetske učinkovitosti

Nacionalno zakonodavstvo u području energetske učinkovitosti obuhvaća nekoliko zakona u nadležnosti više ministarstava, a provedbeno je u nadležnosti više ustanova.

Sukladno članku 21. Zakona o energetskej učinkovitosti javni sektor je dužan upravljati potrošnjom energije i vode na energetskej učinkovit način. Pravilnikom o sustavnom gospodarenju energijom u javnom sektoru (»Narodne novine«, br.18/15 i 6/16), definirane su obveze javnog sektora da u svakoj zgradi uspostavi upravljanje potrošnjom energije i vode, provodi analizu potrošnje i izvještava o potrošnji energije i vode kroz Nacionalni sustav gospodarenja energijom ISGE. Priprema i praćenje provedbe je u nadležnosti APN-a.

Osnovni zakon kojim se prenose odredbe Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada je Zakon o gradnji (»Narodne novine«, broj 153/13) koji uređuje projektiranje, građenje, uporabu i održavanje građevina te provedba upravnih i drugih postupaka s tim u vezi, radi osiguranja zaštite i uređenja prostora, u skladu s propisima koji uređuju prostorno uređenje te osiguranje temeljnih zahtjeva za građevinu i drugih uvjeta propisanih za građevine Zakonom o gradnji, kao i propisima donesenim na temelju Zakona o gradnji. Za provođenje Zakona o gradnji nadležno je MGIPU.

Zakonom o gradnji definiran je okvir za energetske certificiranje zgrada: obavezu izrade energetskog certifikata s provođenjem energetskog pregleda s Izvješćem, obavezu redovitih pregleda sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije zgrade s Izvješćem, obavezu javnog izlaganja energetskog certifikata, osobe ovlaštene za provođenje energetskog certificiranja, energetskih pregleda zgrada i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije zgrade te njihove obaveze, provedba programa izobrazbe za ovlaštene osobe, neovisnu kontrolu energetskog certifikata i izvješća o redovitom pregledu sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije zgrade te Registar cijelog sustava.

Ključna obaveza je izrada energetskog certifikata zgrade ili njezinog dijela kod prodaje i iznajmljivanja te za sve postojeće zgrade javne namjene ukupne površine podla veće od 250 m².

Pravilnikom o energetskom pregledu zgrade i energetskom certificiranju (»Narodne novine«, br. 48/14, 150/14, 133/15, 22/16, 49/16 i 87/16) propisuje se način i uvjeti provedbe energetskog pregleda zgrade i redovitog pregleda sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi, sadržaj izvješća o tim pregledima, način energetskog certificiranja, sadržaj i izgled energetskog certifikata i kriteriji za zgrade s malim energetskim potrebama, način gospodarenja energijom u zgradama koje troše energiju i vodu, utvrđivanje mjera poboljšanja energetske učinkovitosti i njihove isplativosti.

Sukladno članku 14. Zakona o gradnji određen je, kao temeljni zahtjev, da građevine i njihove instalacije za grijanje, hlađenje, osvjetljenje i provjetravanje moraju biti projektirane i izgrađene tako da količina energije koju zahtijevaju ostanu na niskoj razini, uzimajući u obzir korisnike i klimatske uvjete smještaja građevine. Također, građevine moraju biti energetske učinkovite i koristiti što je moguće manje energije tijekom građenja i razgradnje. Sukladno članku 20. svaka zgrada, ovisno o vrsti i namjeni, mora biti projektirana, izgrađena i održavana tako da tijekom uporabe ispunjava propisane zahtjeve energetske učinkovitosti, a zahtjevi su određeni Tehničkim propisom o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (»Narodne novine«, broj 128/15). U Tehničkom propisu su zahtjevi energetske učinkovitosti definirani za pojedine vrste zgrada, te uključuju minimalne zahtjeve za energetska svojstva zgrade i njezinih posebnih dijelova, definirani su način izračuna energetskog svojstva zgrade, minimalni obvezni udio obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije zgrade, kriteriji za zgrade gotovo nulte energije, sadržaj elaborata alternativnih sustava opskrbe energijom te drugi zahtjevi vezani uz energetske učinkovitost zgrade, dostava izvješća Europskoj komisiji vezano za pretpostavke, izračune i rezultate troškovno optimalnih analiza. Svaka zgrada, ovisno o vrsti i namjeni, mora biti projektirana i izgrađena tako da je moguće bez značajnih troškova osigurati individualno mjerenje potrošnje energije, energenata i vode s mogućnošću daljinskog očitavanja za pojedine posebne dijelove zgrade.

2.2. Nacionalno zakonodavstvo u kontekstu energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora

Uredbom o ugovaranju i provedbi energetske usluge u zgradama javnog sektora propisani su uvjeti vezani uz ugovor o energetskom učinku za javni sektor, te je propisano:

da se ugovor o energetskom učinku sklapa kada se sredstva uložena u energetske obnovu vraćaju iz ostvarene uštede

ugovor o energetskom učinku sklapa se kada postoji namjera korištenja zgrade u ugovornom razdoblju

uštede se dokazuju u skladu sa pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije, a dokaze potvrđuje stručno povjerenstvo naručitelja energetske usluge

pružatelj energetske usluge dužan je pratiti i održavati mjere poboljšanja energetske učinkovitosti i o tome redovito izvještavati naručitelja

kada pružatelj energetske usluge jamči uštedu čija je vrijednost najmanje jednaka naknadi koju se javni naručitelj obvezuje plaćati pružatelju usluge, ugovor o energetskom učinku ne smatra se javnim dugom u smislu zakona kojim se uređuje područje proračuna

naknada za energetske usluge evidentira se kao materijalni trošak

po isteku ugovorenog razdoblja plaćanja usluge naručitelj provodi procjenu vrijednosti imovine na kojoj se ulagalo kako bi se ona revalorizirala za eventualnu rezidualnu vrijednost ulaganja nakon isteka razdoblja efektuiranja.

U Tehničkom propisu o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (»Narodne novine«, broj 128/15) propisani su tehnički zahtjevi za racionalnu uporabu energije i toplinsku zaštitu u zgradama koji su obavezni od 1. siječnja 2016. godine:

najveća dopuštena godišnja potrebna toplinska energija za grijanje po jedinici ploštine korisne površine zgrade

najveća dopuštena godišnja primarna energija po jedinici ploštine korisne površine zgrade